

Uutta kautta kohti: Maaseudun kehittämishankkeet

The logo for CAP 27, featuring the letters 'CAP' in a stylized font with a green-to-blue gradient, followed by the number '27' in a grey sans-serif font, all contained within a white rectangular box.

CAP 27

Marianne Selkänaho,
maa- ja metsätalousministeriö

CAP:n yleistavoitteet ja erityistavoitteet

Yleistavoitteet:

- (1) edistetään älykästä, kestävää ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan elintarviketurva;
- (2) tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteita;
- (3) lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.

Erityistavoitteet:

- (1) annetaan tukea riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa;
- (2) parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä, mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisointiin;
- (3) parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa;
- (4) edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestävää energiaa;
- (5) edistetään kestävää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa;
- (6) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia;
- (7) houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla;
- (8) edistetään työllisyyttä, kasvua, sosiaalista osallisuutta ja paikallista kehitystä maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävä metsänhoidon alalla;
- (9) parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ruokaa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimuksiin, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestävä kehityksen mukainen ruoka, ruokahävikki sekä eläinten hyvinvointi.

Läpileikkaavat tavoitteet: osaamisen kehittäminen, innovaatiot ja digitalisaatio

Läpileikkaavat tavoitteet ja teemat

- Ympäristö ja ilmasto
- Valintakriteerit!
- Läpileikkaavina teemoina **osaaminen, innovaatiot ja digitalisaatio**
 - Päämääränä on alan uudenaikaistaminen edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla sekä edistämällä niiden käyttöä
 - Kokeilut: digitalisaatio
 - Älykäs kylä, älykäs kunta, älykäs maaseutu: yhteiset sosiaaliset / ympäristö / ekologiset / yritystoimintaan vaikuttavat innovaatiot ja digitalisaatio, palvelut
 - AKIS-kokonaisuus

Käytettävissä olevat tukimuodot

INVESTOINNIT

Yleishyödylliset
investoinnit

Laajakaistainvestoinnit
Vesihuolto

KEHITTÄMISHANKKEET

Koulutus, tiedonvälitys
Yhteistyö

Leaderin omat välineet

Yleishyödylliset investoinnit

- Vrt. nykyinen ns. seiskatoimenpide: maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen + ympäristövaikutusten korostuminen
- Aineelliset ja aineettomat investoinnit
- Tukitaso maks. 65 %, mutta poikkeuksena (ei kansallisia linjauksia vielä):
 - Mahdollisesti ympäristö- ja ilmastoteemassa 80 %
 - Palveluiden kehittämisen investoinnit jopa 100 %
 - Ei-tuotannolliset investoinnit Leaderin kautta tuettuna jopa 100 %
 - Myös muita poikkeuksia – mutta eivät ehkä relevantteja tällä välineellä

Yleishyödylliset investoinnit / alatoimenpiteet

- ***yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen*** (edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa)
- ***yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon*** (edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa)
- ***yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi*** (edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia)
- ***yleishyödylliset investoinnit maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi / maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi*** (edistetään työllisyyttä, kasvua, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sosiaalista osallisuutta maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävään metsätalouden)

Investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseen

- **Vesihuoltoinvestoinnit:** pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta lisääviä investointeja (yhteys kansalliseen vesihuoltouudistukseen)
- **Maaseudun pieninfrastruktuurin ja toimintaympäristön parantaminen**, mm. monipalvelukeskusten, hub-tyyppisten yhteistyöskentely- ja innovointitilojen ja etätyötilojen, sekä yhteiseen käyttöön tarkoitettujen rakennelmien/rakennusten kautta. Tavoitteena on myös **ilmastoneutraalius**. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että **uusin teknologia ja kiertotalouden ratkaisut** otetaan entistä paremmin käyttöön. Monipaikkaisuutta edistävät investoinnit kuuluvat toimenpiteen välineistöön.
- Toimenpiteessä edistetään **turvallisuutta, esteettömyyttä, saavutettavuutta ja poikkeustilanteiden hallintaa** lisääviä investointeja maaseudulla.
- Maaseudun **kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen**. Luonnon virkistyskäytön, toiminnallisten luontoharrastusten, **vapaa-ajan infrastruktuurin** investoinnit ja kulttuuripalveluihin liittyvät investoinnit luovat tärkeitä vetovoimatekijöitä myös matkailulle ja monipaikkaisille asujille. Toimenpiteen tavoitteena on kehittää maaseudun toimintaympäristöä myös eri erityisryhmien näkökulmasta.

Laajakaistainvestoinnit

- Green deal –tavoite
 - NGA-yhteys kaikilla 2025
- **2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade**
 - **Excellent and secure connectivity** for everybody and everywhere in Europe is a prerequisite for a society in which every business and citizen can fully participate. Achieving gigabit connectivity by 2030 is key.
 - ***All European households will be covered by a Gigabit network, with all populated areas covered by 5G***
- Elvytysrahoitusta 2021-2022 ja 2023 (RRF)
- Uudella kaudella suurempi panostus laajakaistayhteyksiin. Rahoituksen ehdot näillä näkymin samat kuin 2014-2020.
- Tukitaso maks. 65 %

Koulutus ja tiedonvälitys

Mika muuttuu?

- Koulutukseen väljemmät ehdot, mutta osaamisen lisääminen pitää pystyä osoittamaan
- Tiedonvälitys: muu tiedonvälitys ja viestintä, kuin rahastoviestintä, mikä kuuluu viranomaisen ja toimintarahalla tehtävään työhön
 - Tukea voidaan myöntää **maatalouden, metsätalouden ja maaseudun yritysten** osaamisen lisäämiseen ja **maatalouden, metsätalouden sekä maaseutuyritysten ja -yhteisöjen** tiedonvälitykseen sekä luonnon, ympäristön ja ilmaston suojeluun, mukaan lukien ympäristökasvatus- ja tietoisuustoimet, tietyin edellytyksin tässä artiklassa ja CAP: n strategiasuunnitelmissa täsmennetyllä tavalla.
- Selvitykset ja kampanjat tiedonvälitykseen
 - Tämän artiklan mukainen tuki voi kattaa kustannukset, jotka aiheutuvat innovoinnin, koulutuksen ja neuvonnan edistämisestä, **suunnitelmien, tutkimusten laatimisesta ja päivittämisestä** sekä osaamisen ja tietojen vaihdosta ja levittämisestä, jotka edistävät yhden tai useamman CAP erityistavoitteen saavuttamista.
- AKIS-yhteys CAP-suunnitelmassa

Koulutus (Art. 72)

- **Osaaminen / koulutus:** Tavoitteena on parantaa maaseutuyrittämiseen ja sen uudistamiseen tarvittavaa osaamista sekä lisätä kestävään ympäristöön, tuotantoon ja toimintaan sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvää tietämystä. **Toimenpide kattaa kaikki relevantit toimet, joilla edistetään koulutuksen saatavuutta, jotka edistävät yhden tai useamman erityistavoitteen toteutumista (6 artikla CAP suunnitelma-asetuksessa).**
- Osaamisen lisäämisen avulla lisätään maaseutuyrittäjien ja -yhteisöjen ja viljelijöiden tietämystä ja osaamista **ilmasto- ja ympäristökysymyksissä, digitalisaation** hyödyntämisestä sekä kasvatetaan uusiutuvan **energian tuotantoon ja käyttöön sekä energiansäästöön** liittyvää osaamista. Tavoitteena on lisätä **kestävään tuotantoon ja toimintaan, EU:n laatujärjestelmiin, vesienhoitoon, luonnon monimuotoisuuteen, geneettiseen monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen** liittyvää osaamista. **Uusimman tutkimustiedon välittämisen** kautta mahdollistetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja parannetaan energiatehokkuutta. Toimenpiteellä lisätään yrittäjien ja maaseudun yhteisöjen osaamista ja yhteistyötä uusien ratkaisujen ja toimintamallien kehittämiseksi (esim. tuottajaorganisaatiot).

Tiedonvälitys (art. 72)

- *Suunnitelmat ja selvitykset:* Toimenpiteessä toteutetaan hankkeita, joilla laaditaan, päivitetään maaseudun palvelujen esiselvityksiä, kehittämissuunnitelmia, toteutettavuustutkimuksia ja luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden suojele-, hoito- ja käyttösuunnitelmia.
- *Tiedotus:* Hankkeilla voidaan toteuttaa laajemmalle kohderyhmälle kohdistettavaa tiedonvälitystä.
- Toimenpide kattaa kaikki **relevantit toimet, joilla edistetään innovaatioita, suunnitelmien, selvitysten laatimista ja päivittämistä, samoin kuin tietojen vaihtoa ja levittämistä**, jotka edistävät yhden tai useamman erityistavoitteen toteutumista (6 artikla CAP suunnitelma-asetuksessa).
- Tiedonvälitystoimien avulla lisätään maaseutuyrittäjien ja -yhteisöjen ja viljelijöiden tietämystä ja osaamista ilmasto- ja ympäristökysymyksissä, digitalisaation hyödyntämisestä sekä kasvatetaan uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön sekä energiansäästöön liittyvää osaamista. Tavoitteena on lisätä kestävään tuotantoon ja toimintaan, EU:n laatujärjestelmiin, vesienhoitoon, luonnon monimuotoisuuteen, geneettiseen monimuotoisuuteen ja ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvää osaamista. Uusimman tutkimustiedon välittämisen kautta mahdollistetaan innovaatioiden käyttöönottoa ja parannetaan energiatehokkuutta. Toimenpiteellä lisätään yrittäjien ja maaseudun yhteisöjen osaamista ja yhteistyötä uusien ratkaisujen ja toimintamallien kehittämiseksi (esim. tuottajaorganisaatiot).

Yhteistyöhankkeet Art. 71 (1/4)

- (a) **EIP:** prepare and to implement Operational Group projects **operations of the European Innovation Partnership for agricultural productivity and sustainability** as referred to in Article 114; and
- (b) **prepare and implement LEADER**, referred to as community-led local development in Article 25 of Regulation (EU) [CPR]*,;
- (c) **EU:n laatujärjestelmä:** to promote **and support** quality schemes **and their use** by farmers;
- (d) **Tuottajaorganisaatiot:** **support** producer organisations, or producer groups or interbranch organisations;
- (e) **MUU YHTEISTYÖ:** **support** other forms of cooperation

CAP-asetuksessa yhteistyö:

- Support should enable the establishment and implementation of **cooperation between at least two entities in view of achieving CAP objectives**. Support can entail all aspects of such cooperation, such as the setting up, information and **promotion activities for quality schemes; collective environmental and climate action**; the promotion of **short supply chain** and local markets; **pilot projects**; Operational Group projects within the EIP for **agricultural productivity and sustainability local development projects, Smart Villages**, buyers' clubs and machinery rings; farm partnerships; forest management plans; **networks and clusters**; social farming; community supported agriculture; actions within the scope of LEADER; and the setting up of producer groups and producer organisations, as well as **other forms of cooperation deemed necessary to achieve the specific objectives of the CAP**.
- It is important to support **preparation of certain kind of cooperation**, notably for Operational Groups, Leader Groups, Smart Villages Strategies.

Yhteistyöhankkeet (2/4)

- Tarkoitus mahdollistaa samantyylliset sisällöt kuin 2014-2020 kaudella. Myös **yrittäjäryhmähankkeet** ja **alueiden väliset hankkeet**, kuten myös valtakunnalliset ja **kansainväliset hankkeet**
- Lisäksi:
 - Läpileikkaavat tavoitteet eli osaaminen, **innovaatiot** ja **digitalisaatio**
 - **EIP** ja AKIS-kokonaisuus: mitä alueellisilla ja paikallisilla hankkeilla voisi toteuttaa?
Valtakunnalliset ja verkosto
 - Viljelijäryhmät: yhteiset ratkaisut, Social dimension eli **hyvinvointi** ja **toisilta oppiminen** mukana
 - Älykkäät kylät / älykkäät yhteisöt / älykkäät kunnat: **digitalisaatioon perustuvat kokeilut ja ratkaisut**
 - Isompi panostus EU:n laatujärjestelmien ja tuottajaryhmien aktivointiin

Yhteistyöhankkeet (3/4)

- Yhteistyötoimet maatilojen **kilpailukyvyn kehittämiseen** ja **tilojen nykyaikaistamiseen** (parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä, mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, **teknologiaan ja digitalisointiin**)
- Yhteistyötoimet **laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi** (parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa)
- Yhteistyötoimet **ilmastonmuutoksen** hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen (edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa)
- Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväään hoitoon (edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten **veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa**)
- Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi (**houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla**)
- Yhteistyötoimet **maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi** (edistetään työllisyyttä, kasvua, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sosiaalista osallisuutta maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävään metsätalouden)

Yhteistyöhankkeet (4/4)

Tukea voi myöntää sellaisen **yhteistyön edistämiseen, johon osallistuu vähintään kaksi toimijaa** ja jonka tavoitteena on uuden kehittämisen artiklan 6 erityistavoitteiden saavuttamiseksi

Tuensaaja

- Tuen saaja voi olla julkisoikeudellinen tai yksityisoikeudellinen yhteisö, kuten pk-yritys, tutkimusyksikkö tai kehittämisorganisaatio, säätiö, oppilaitos, kunta tai yhdistys. Viljelijäryhmässä tuensaajana voi olla myös maatalousyritys, jolla on Y-tunnus.

Esim. Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi

- Laatu järjestelmiä: luonnonmukainen tuotanto sekä nimisuojarahjestelmä + kansallinen laatu järjestelmiä meillä on toistaiseksi yksi - sikatiloille tarkoitettu Sikava-terveydenhuoltojärjestelmään perustuva laatu järjestelmä
 - Tärkeimmät toimenpiteet ovat järjestelmistä tiedottaminen, yhteistyön edistäminen, neuvonta ja koulutus
 - Tuki laatu järjestelmien edistämiseen maks. 70 %
- Tuottaja- ja toimialaorganisaatioita voidaan hyväksyä kaikilta maataloustuotannon aloilta. Hyväksyttävän tuottajaorganisaation tai toimialakohtaisen organisaation tulee olla rekisteröity yhteisö. Hyväksymistä haetaan Ruokavirastolta (Markkinaosasto).
- **Uusien tuottajaorganisaatioiden käynnistymistä voidaan edistää** alueellisilla tai valtakunnallisilla hankkeilla.
- ***Käynnistysrahoitus / starttirahoitus: Tuottajaorganisaatiotoiminnan edistäminen ja viljelijöiden aktivoiminen osallistumaan niihin.***

EIP-hankkeet 1/2

- Toimenpide on läpileikkaava, joten se voi kohdentua yhteen tai useampaan CAP-suunnitelman yhdeksästä erityistavoitteesta (CAP-suunnitelma-asetus, art. 6).
- Maatalouden ja sen elinkeinorakenteen on tarpeen uudistua, jotta toimeentulo maaseudulla voidaan varmistaa. Biotalousmahdollisuuksien ja uusien innovaatioiden muuttuminen liiketaloudelliseksi toiminnaksi edellyttää uudenlaista yhteistyötä maa- ja metsätalouden alkutuotannon sekä arvoketjujen sisällä ja välillä, tutkimustiedon nopeampaa soveltamista sekä yli sektorirajojen ja eri toimijoiden välillä tapahtuvaa kehitystyötä.
- EIP-ryhmän toiminnassa yhdistyvät alkutuotantoyrittäjien käytännönläheinen osaaminen ja muiden asiantuntijoiden (esim. tutkijat, neuvojat, pk-yritykset, yhdistykset) tietämys. **EIP-ryhmä ratkaisee etukäteen tunnistetun, alkutuotantoyrittäjien tarpeisiin liittyvän ongelman ja julkaisee syntyneen innovaation/tuloksen** CAP-suunnitelma-asetuksen artiklan 114 mukaisesti maaseutuverkoston avustuksella.
- EIP-ryhmät ovat kiinteässä yhteistyössä myös AKIS-järjestelmän toimijoiden, mm. neuvojen, ja kansalliseen AgriHubi-verkoston kanssa, jotta uuden tiedon ja innovaatioiden leviämistä ja soveltamista voidaan nopeuttaa.

EIP-hankkeet 2/2

- **Tuensaaja**

- Tuensaaja (hankkeen vastuullinen toteuttaja) voi olla julkisoikeudellinen tai yksityisoikeudellinen yhteisö, kuten pk-yritys, tutkimusyksikkö, kehittämisorganisaatio, säätiö, oppilaitos, kunta, yhdistys tai luonnollinen henkilö (maatalousyrittäjä, jolla on Y-tunnus). Hankkeen hyöty voi kohdistua hankkeeseen osallistuville tahoille ja tukea voidaan siirtää muille toteuttajille, joita hanke esimerkiksi asiantuntemuksen varmistamiseksi tarvitsee. Vastuu hankkeesta on kuitenkin sen vastuullisella toteuttajalla.

- EIP-ryhmät voivat olla **alueellisia, valtakunnallisia tai kansainvälisiä**. Hankkeeseen voi liittyä kansainvälistä yhteistyötä esim. muiden EU-jäsenvaltioiden EIP-ryhmien kanssa. EIP-hanke voi myös liittyä tai tehdä yhteistyötä Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitusta saavan hankkeen kanssa.

Älykkäät kylät komission näkökulmasta

- Älykkäät kylät ovat Maaseudun yhteisöjä, jotka edistävät omia paikallisia aloitteitaan löytääkseen käytännölliset ratkaisut haasteisiin ja löytävät uusia mahdollisuuksia hyödyntää digitalisaatiota.
- Älykkäät kylät voivat liittyä kyläkeskukseen, joka tarjoaa erilaisia palveluja ja tuo ”fasiliteetit” lähemmäksi ihmisiä. Yhteistyö/yhdessä tekemisen tilat (e-labit), digitalisaation avulla parannettavat vanhusten palvelut älykkään kotihoidon kautta, digitaaliset koulutukset/kurssit maanviljelijöille ja maaseudun yrittäjille sekä verkkopalvelu, joka helpottaa liikkumista hiking-retkeilypaikoilla...
- Komission määritelmä: <https://digitevent-images.s3.amazonaws.com/5c0e6198801d2065233ff996-registrationfiletexteditor-1551115459927-smart-villages-briefing-note.pdf>

Älykkäiden kylien mahdollista mittakaavaa:

- **Taloudelliset** - investoinnit ja toimenpiteet **nousevien arvoketjujen ja paikallisten taloudellisten klusterien** (sekä maatalouden että muun kuin maatalouden) tukemiseksi (yritystoiminnan kehittäminen), jotka perustuvat paikallisiin hyödykkeisiin ja (potentiaaliin) suhteellisen edun alueisiin (biotalous, älykkäät turistikohdeet jne.). Älykkäät liikenne- ja logistiikkaratkaisut, **älykkäät paikalliset palvelut ja palveluketjut** sekä **älykkäät ruokaketjut, digitalisointi** ja yritysten yhteistyö. Ja liitettävyyttä (**laajakaista**) ja erilaiset mallit yrityksille (esimerkiksi sosiaalinen yrittäjyys)
- **Sosiaaliset** - innovaatiot **kestävien ja laadukkaiden sosiaalisten ja kulttuuripalvelujen** varmistamiseksi. Sijoitukset tulevaisuuden taitoihin. Kaupunkien ja maaseudun yhteydet. **Kestävä hyvinvointi**: vältetään segregatio ja eriarvoisuus ihmisten välillä, parannetaan maahanmuuttajien ja muiden uusien tulijoiden kotouttamista, yhteisöä, elinoloja, kulttuuria, turvallisuutta. Tietämys, tieto - myös hiljainen tieto - kylistä toiminnassa. Monipaikkaisuus ja etätyön tekemisen mahdollisuudet.
- **Ympäristö** - innovaatiot **resurssitehokkuuden** parantamiseksi, **paikallisten energiayhteisöjen** luomiseksi, **hiilijalanjäljen vähentämiseksi**, biologisen monimuotoisuuden lisäämiseksi sekä ympäristövarojen suojelemiseksi. Kunnan viranomaiset, yrityssektorin edustajat, paikalliset asukkaat, tutkimuslaitokset ja asiantuntijat työskentelevät yhdessä kehittääkseen ja räätälöidäkseen uusia kustannustehokkaita ratkaisuja päästöjen vähentämiseksi, etenkin kuljetuksen, asumisen ja ruuan yhteydessä. Vähähiiliset kylät: kiertotalous, kestävä ruoantuotanto ja paikallinen ruoka

Älykkäät kylät (/ yhteisöt / alueet ym.)

- Yhteistyö ja verkostoituminen myös muiden kylien, keskusten, kuntien kuin kaupunkienkin kanssa on keskeistä (älykäs alue, älykäs erikoistuminen). Muista ulkopuolisista kumppanuuksista ja kummeista puhumattakaan.
- Yhteistyö edellytyksenä: vähintään kaksi toimijaa yhteistyössä
- Kumppanuus, uusi kumppanuus, **uudistuminen**
- Kahden tai useamman kylän tai muun yhteisön yhteinen **konkreettinen suunnitelma ja sen toteuttaminen tai innovaatiohanke** (vrt. EIP-hankkeet =paikallinen innovaatiohanke), jossa väh. 2 toimijaa etsivät yhdessä ratkaisua haasteeseen. Asiantuntija-apua ja konkreettista tekemistä. Kaksi tai useampi kylä yhdessä tai kylä ja oppilaitos tai muu asiantuntija yhdessä tms.
- Oma indikaattori!

Uutta kautta kohti: Leader

The logo for CAP 27, featuring the letters 'CAP' in a stylized font with a green-to-blue gradient, followed by the number '27' in a grey sans-serif font, all contained within a white rectangular box.

CAP 27

Marianne Selkänaho,
maa- ja metsätalousministeriö

Leader: toimintaraha 1/2

1. Toimintaraha myönnetään koko ohjelmakaudelle 2023–2027 (N+2)
 - Tukihaun yhteydessä ei tarvitse esittää dokumentteja kustannusten kohtuullisuudesta, ne on selvitetty etukäteen kansallisella tasolla (ulkopuolisen selvityksen avulla)
2. Maksaminen perustuu strategian toteutumiseen: Leader-ryhmän rahoittamien hankkeiden maksujen etenemiseen
 - Maksuhakemukseen ei tarvitse liittää tilinpitoasiakirjoja
3. Leader-ryhmissä toimintarahahan hallinnointi kevenee
 - Enemmän resursseja aktivointiin ja neuvontaan
4. Ruokaviraston myöntö- ja maksuprosessit kevenevät
 - Enemmän resursseja tukeen ja ohjaukseen

Leader-toimintaraha 2/2

- Kun Leader-ryhmän rahoittama hanke on tehnyt maksuhakemuksen ja se on saanut maksupäätöksen, laskee tietojärjestelmä (Hyrrä) automaattisesti maksupäätöksestä X% Leaderin toimintarahan maksukiintiöön
 - Kustannusmalli pohjautuu CAP asetuksen artiklaan 77 ja toimintarahan maksaminen perustuu komission mallin mukaisesti toteutuneisiin menoihin (Guidance for SCO's 2014)
 - Maksut perustuvat strategian toteutumiseen: Leader-ryhmän rahoittamien hankkeiden maksujen etenemiseen
 - Hankkeiden myöntöjen ja maksujen jouheva eteneminen tärkeää
 - Yhteistyö keskeisessä roolissa → Koko ketjun laatutyö
 - Myös hakemusten laadun edistäminen tärkeää

Toimintarahaprosessi

1. MMM hyväksyy Leader-ryhmät ja suuntaa antavat rahoituskehykset
2. Leader-ryhmä tekee toimintarahahakemuksen koko kaudeksi
3. Ruokavirasto tekee myöntöpäätöksen toimintaraahan
4. Leader-ryhmä voi hakea toimintarahan ennakkoa
 - Ennakon avulla Leader-ryhmä voi hoitaa tehtäviään ennen hankkeiden siirtymistä maksuvaiheeseen
5. Leader-ryhmä hakee toimintarahan maksua
 - Maksut perustuvat strategian toteutumiseen: Leader-ryhmän rahoittamien hankkeiden maksujen etenemiseen
6. Ruokavirasto tekee maksupäätöksen ja maksaa haetun määrän
 - Maksukäsittelijä tarkistaa Leader-ryhmän tilanteen (liikennevalomalli)

Leader: Pienhankkeet

- Pieniä hankkeita kevennetyllä hakumenettelyllä
- Teemahankkeita ei toteutettaisi rahoituskaudella 2023-2027
- Pienhanke käytännössä:
 - Yksinkertaisemmat kysymykset ja vähemmän kysymyksiä hankesuunnitelmaan
 - Mahdolliset kevennykset liitteissä
 - tietojen haku suoraan Hyrrään muiden viranomaisten järjestelmistä
 - Omina hankkeinaan, omana toimenpiteen tarkennuksena (kohdennettu toimi)-> seuranta, raportointi
 - Toteutus kertakorvauksena
 - Maksu pääsääntöisesti yhdessä erässä ja samalla toimitetaan seurantatiedot
 - **Teemahaut mahdollisia!**

Avoimia kysymyksiä pienhankkeissa

- Pienhankkeen koko
 - Tuen määrä 1000 – 8000 €?
 - Mitkä olisivat sopivat euromääräiset rajat pienhankkeissa?
 - Koko ratkaistaan lainsäädäntötyön yhteydessä
- Järjestäytymättömät toimijat
 - Mahdollinen kevytyhdistysmalli ”toimintaryhmät” tulossa
 - Täysin järjestäytymättömillä haasteena on vastuut ja velvollisuudet
 - Voisiko toteuttaa ryhmien omilla varoilla ja vielä pienempinä? Esim. Nuoriso –Leader
- Hallituskäsittely ja valintakriteerit
 - Miten hakemukset kannattaisi käsitellä hallituksessa?
 - Strategiassa linjaus paljonko pieniin hankkeisiin halutaan panostaa?

Aikataulut

- Leader-ryhmiksi hakevien ensimmäisen vaiheen haku päättyi 31.5.2021
- ELY-keskusten alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat 30.6.2021
 - KIITOS!
- CAP-suunnitelman lausuntokierros käynnistyi kesällä 2021
 - Kick-off tilaisuus järjestettiin 17.6
 - Lausuntokierros päättyy 10.9.2021
- CAP-suunnitelma toimitetaan komissioon vuoden 2021 loppuun mennessä